

МЕМОРАНДУМ

Изводи и предложения след провеждането на 4-та международна ядрена конференция с изложбена площ посветени на иновациите в ядрената енергетика - развитието на малки модулни реактори (SMR) за индустриални цели, както и бъдещето на ядрените мощности в България.

До: Заинтересованите страни, институции, държавни органи, индустриални и академични партньори

Дата: 15.04.2025

Място на провеждане: София

РЕЗЮМЕ

1. Иновации и ангажименти на световно ниво:

Конференцията предостави актуална информация и доказателства за интензивната научноизследователска и развойна дейност в областта на ММР, както и за поемането на конкретни ангажименти за реализиране на ММР проекти в Европа и по света.

2. Ключови условия за успех при внедряване на ММР:

Участниците се обединиха около мнението, че реализацията на ММР зависи от:

- Наличието на **непрекъсваеми енергийни източници** за промишлени и битови нужди;
- **Адекватен регулаторен капацитет и политическа подкрепа;**
- Достатъчен **експертен и човешки ресурс;**
- Разгръщане на **вътрешна верига за доставки;**
- **Сътрудничество между индустрия, научни организации и университети**, които да подкрепят иновации и пилотни решения.

3. Ползи от ММР:

Изграждането на ММР има потенциала да осигури **надеждни комбинирани доставки** на електрическа, топлинна енергия и водород, отговарящи на нарастващите изисквания и нужди на различните потребители.

4. **Необходимост от държавна подкрепа (FOAK):**

Първите проекти за ММР (т.нар. First of a Kind – FOAK) изискват **държавна подкрепа** в ключови фази – стратегическо планиране, лицензиране, финансиране, осигуряване на междусистемна свързаност и контролни механизми.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. **Национална стратегия:**

Разработване на **дългосрочна стратегия за ядрения сектор** като част от Националната стратегия за устойчиво енергийно развитие и в логично продължение на Интегрирания национален план „Енергетика и климат“ (ИНПЕК).

2. **Законодателна рамка без политически влияния:**

Създаване на правна основа, гарантираща **независимост на инженерния и развоен процес** от политически натиск при изпълнение на ядрени проекти.

3. **Държавна подкрепа за експертен капацитет:**

Осигуряване на **институционална подкрепа** за изграждане на кадри, научни програми и пилотни проучвания, с активно участие на **национални изследователски институции**.

4. **Включване на компетентни държавни дружества:**

Ангажиране на държавни компании с експертиза за **изготвяне на предпроектни проучвания**, включително за **алтернативни площадки и технологии**.

5. **Идентифициране на етапи за внедряване:**

Правителството, чрез БЕХ или държавното дружество за развитие, да определи **поне 5 приоритетни етапа** за реализация на ММР и да започне предварителни изследвания.

6. **Участие на топлофикационни дружества:**

Оценка на потенциала за **замяна на остарели мощности** с ММР технологии от **големи топлофикационни дружества**, с особен фокус върху **ТЕЦ София**.

7. **Финансова и правна рамка:**

Актуализация на **законодателната рамка**, така че да се улесни издаването на **първично публично предлагане (IPO)** и достъп до публично и частно финансиране за ММР проекти.

8. **Европейска интеграция:**

Активно участие на България в **оформянето на европейската политика** относно ММР с предложения към ЕК и европейските институции за **финансови инструменти, подкрепящи развитието на ММР.**

Настоящият меморандум обобщава ключовите изводи и предложения от проведената конференция и има за цел да послужи като основа за бъдещи действия, сътрудничество и стратегическо планиране от страна на държавни институции, индустриални участници и научната общност.

От името на Организационния комитет,

Д-р Иван Хиновски

Председател на Организационния комитет

4-та Международна ядрена конференция за ММР